

การพัฒนา รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ
ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน
ด้านการคิดและนวัตกรรมและการทำงานเป็นทีม

The Developing of a School Management Model for Excellence in
Project-Base Learning to Promote Student's Potential in Thinking,
Innovation and Teamwork

ฉัตรมน อินทสร¹

Chatmon Inthosorn

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของกรอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน สร้างและตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ สร้างและตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ และรับรองรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ในการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรมและการทำงานเป็นทีม ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการสร้างกรอบรูปแบบ ได้ประเด็นในกรอบรูปแบบ 6 ประเด็น คือ 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ 3) อาคารสถานที่ บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน 4) โรงเรียน และชุมชนร่วมมือกันจัดการศึกษา 5) ครู และบุคลากร ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ 6) โรงเรียนมีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับ 2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน ได้รูปแบบ R'TN4M: PLC ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบด้านความเป็นได้ และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3. ผลการทดลองใช้รูปแบบ ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียน 1) โรงเรียนมีผลลัพธ์เป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัด 2) ครูผู้สอน มีความรู้ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานในระดับมากที่สุด และครูได้รับรางวัลเป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัด 3) นักเรียนมีผลการประเมินความสามารถด้านการคิดและนวัตกรรมอยู่ในระดับดี มีผลการประเมินการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับสูง นักเรียนมีผลการ

Received: 2022-02-16 Revised: 2022-03-18 Accepted: 2022-03-25

¹ โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 10 ตำบลแม่ไม้คู้ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 Self-established Nikhom School Rayong Province 10 Maenam Khu Subdistrict, Pluak Daeng District, Rayong Province, Rayong Primary Educational Service Area Office District 1. Corresponding Author e-mail: aphinant.jais@gmail.com

ประเมินคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนักเรียนได้นำเสนองานเป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัด แต่ไม่ได้รับรางวัลเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID 19 ทำให้ไม่มีการจัดการแข่งขัน

คำสำคัญ: รูปแบบ; การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ

Abstract

This research aimed to study and explore the preliminary data of the framework of school management model for excellence in project-based teaching and learning management. Create and validate a draft school management model for excellence. Create and validate a draft school management model for excellence. and certify the school management model for excellence To promote the potential of students in thinking and innovation and teamwork. The results found that 1. The result of creating a pattern frame getting 6 issues framework which were 1) students have good academic achievement, morals, ethics and desirable characteristics 2) organizing a quality learning process 3) building, location, atmosphere and environment conducive to student learning 4) school and community working together to organize education 5) teachers and staff have been developed with quality 6) the school has outstanding achievements. 2. The result of creating a school management model for excellence in project-based learning was R'TN4M: PLC. The results of the quality inspection of the model's feasibility and suitability were at the highest level. 3. The results of the try-out which was the outcome occurred to schools, teachers and students. 1) The outcome of school meets goals and indicators 2) Teachers have knowledge and ability to write project-based learning management plans at the highest level. And teachers were rewarded according to goals and indicators. 3) The students had a good evaluation of their thinking and innovation abilities. The result of the teamwork evaluation at the high level. The evaluation of moral, Ethics and desirable characteristics, learning achievement and students presented could met the goals and indicators however, they were not awarded due to the spreading of COVID-19 pandemic which resulted in no holding the competition

Keywords: model development; project-base learning

1. ความนำ

กรอบแนวคิดในการพัฒนาการศึกษามุ่งพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้มีศักยภาพรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ดั่งวิสัยทัศน์แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579 ได้ระบุไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” นั่นคือ พัฒนาผู้เรียนให้คิดอย่างมีเหตุมีผล มีภูมิคุ้มกันพอประมาณ ตัดสินใจโดยใช้ความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียน ทั้งโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ จะต้องร่วมมือรวมพลังกันส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้ไปสู่วิสัยทัศน์ประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การที่จะสอนและฝึกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูจำเป็นต้องมีความเข้าใจพื้นฐานใน 4 เรื่อง คือ ความหมายและประเภทของทักษะ หลักการเรียนรู้และหลักการสอนทักษะ แนวการสอนทักษะและรูปแบบการสอนวิธีสอน และเทคนิคการสอนทักษะ แต่ในการสอนทักษะ กลับพบว่าครูส่วนใหญ่คุ้นเคยกับการสอนทักษะกระบวนการปฏิบัติ สามารถสอนได้แต่อาจมีคุณภาพแตกต่างกันไป ทั้งนี้เพราะเป็นทักษะที่กำหนดไว้ในหลักสูตรว่าผู้เรียนต้องปฏิบัติได้

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงต้องการที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งผู้วิจัยยังต้องการที่จะพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ มีความเป็นเลิศในด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น จึงศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับความเป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนคุณภาพและรางวัลคุณภาพ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน เพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 10 จากการศึกษาครั้งนี้ก็นำที่จะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานในโรงเรียนให้ได้ผลที่ดีและมีคุณภาพตามมาด้วย สุดท้ายผลลัพธ์จะเกิดกับนักเรียน นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิด สร้างนวัตกรรม และเกิดการทำงานเป็นทีม สามารถนำความรู้ไปใช้ในการเรียนในระดับที่สูงขึ้น หรือใช้เป็นแนวทางในการทำงานในอนาคตได้อีกด้วย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของกรอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม

2.2 เพื่อสร้างและตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม

2.3 เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม

2.4 เพื่อรับรองรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ประชากรในขั้นการสำรวจข้อมูล การวิจัยครั้งนี้เป็น คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานักเรียนและตัวแทนชุมชน สำหรับกลุ่มตัวอย่างในขั้นการสำรวจข้อมูล มีดังนี้

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในขั้นการสำรวจข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 28 คน โดยกรเลือกแบบเจาะจงซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้

- คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นบุคคลภายนอกทั้งหมดจำนวน 7 คน
- ครูผู้สอนที่เป็นข้าราชการที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่

6 จำนวน 6 คน

- ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้องละ 1

คน

2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในขั้นสำรวจข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน (รายชื่อในภาคผนวก ข) ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง พิจารณาคัดเลือกจากผู้ที่มีคุณสมบัติและมีความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนรู้แบบโครงการและด้านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

3) ประชากรในขั้นการทดลองใช้รูปแบบ การวิจัยครั้งนี้เป็น คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานักเรียนและตัวแทนชุมชน สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเลือกอย่างเจาะจง

3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพการบริหารของโรงเรียนโดยใช้กรอบแนวคิดของโรงเรียนคุณภาพ การจัดการเรียนรู้แบบโครงการและกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการทำวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม ในครั้งนี้ ใช้ระยะเวลา ภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ในปีการศึกษา 2563

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม ซึ่งผลการ

ศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญ ต่อการบริหารการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาดังนี้

1) ได้รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม สำหรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนโครงการ

2) สามารถนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีมไปพัฒนาโรงเรียนให้มีความเป็นเลิศด้านโครงการ

3) สามารถนำผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบอื่น ๆ เช่น STEM PBL เป็นต้น

4. การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักการ และแนวคิดการบริหารโรงเรียน

Lunenburg and Ornstein (2000, pp. 15-16) ได้กล่าวว่า โรงเรียนเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ จึงมีหลักการสร้างโรงเรียนให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ดังนี้ 1) คิดอย่างเป็นระบบ เป็นขอบข่ายของการคิดที่บุคคลมองเห็นส่วนต่าง ๆ มีความเกี่ยวพันและส่งผลซึ่งกันและกัน 2) ความรอบรู้เกี่ยวกับบุคคล เป็นกระบวนการของการผูกพันของบุคคลต่อวิสัยทัศน์ ความเป็นเลิศ ขององค์การ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) การแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ มีการแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ ในอนาคตที่ผู้บริหารต้องการให้ทุกคนตระหนักร่วมกัน 4) การเรียนรู้เป็นทีม เป็นกระบวนการรวบรวมการเรียนรู้ของคนในองค์การ โดยถือหลักว่าสองคนคิดดีกว่าคนเดียว 5) รูปแบบทางจิตใจ โดยมีข้อสันนิษฐานว่า บุคคลและความคิดขององค์การ ตลอดจนพฤติกรรมของบุคคลย่อมมีอิทธิพลต่อองค์การ ทั้ง 5 ประการนี้ จะเป็นหลักสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ การเรียนรู้ของบุคคลจะช่วยสร้าง สติปัญญาที่เป็นระบบ เป็นการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ คน วัสดุงบประมาณ หรือแหล่งข้อสนเทศที่จะนำมาใช้ในการผลิต หรือการบริการ รวมไปถึงเทคโนโลยีและการบริหาร

กระบวนการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงหรือกระบวนการเรียนรู้ที่จะให้นักเรียนเป็นพลเมืองที่ได้รับการศึกษา มีความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคม

ปรัชญา เวสารัช (2545, หน้า 8-9) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการจัดการศึกษา มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สารระเนื้อหาในการศึกษา ผู้จัดการศึกษามักจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนด เนื้อหาสาระ 2) ครูผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ได้แก่ ครู อาจารย์ 3) สื่อและ อุปกรณ์ที่ทันสมัยที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา 4) รูปแบบและวิธีการเรียนการสอน 5) ผู้บริหาร และบุคคลที่ทำ

หน้าที่สนับสนุนการศึกษา 6) เงินทุนสนับสนุนที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดผลตาม เป้าหมาย 7) สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม 8) ผู้เรียนหรือผู้ศึกษาถือเป็นองค์ประกอบที่ จำเป็นที่สุดของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ ประชาญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง (2545, หน้า 21-22) กำหนดหลักการบริหารไว้ 9 ประการ หรืออาวูรทั้ง 9 ประการของการบริหารการศึกษา มีดังนี้ ความเข้าใจในการนำนโยบายไปปฏิบัติ การใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการคาดคะเน และการจัดทำแผนงาน ความสามารถในการอำนวยความสะดวก การบริหาร การเป็นผู้นำ การร่วมมือ การประสานงาน การประชาสัมพันธ์และความสามารถในการจัดทำรายงานประเมินผล ในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการจัดการควบคุมทรัพยากรค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน เช่นเดียวกับ สกุรัตน กุมุทมาศ (2550, หน้า 19-20) ได้กล่าวว่าโรงเรียนควรมีกระบวนการ บริหารงาน ดังนี้

1) ผู้บริหารโรงเรียน ถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด จะต้องมีความรู้และมีทัศนคติที่ดี ต่อหลักการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มองเห็นเป้าหมายของงาน และผลผลิตที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เพราะถ้าผู้บริหารโรงเรียนไม่มีความชัดเจน ในการปฏิบัติงานก็เปรียบเสมือนกับกับตันเรือที่เดินเรือ โดยปราศจากแผนที่และเข็มทิศไม่สามารถ บอกลูกเรือว่ากำลังวิ่งไปในทิศทางใด ที่หมายอยู่ทางทิศไหน ทำให้เกิดหลงทางได้ง่าย ๆ

2) กำหนดปฏิบัติในการพัฒนาครู โดยดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนทัศนคติของครู และบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ได้ตรงกันกับผู้บริหาร และร่วมกับคณะครูกำหนดมาตรการ และวิธีการปฏิบัติในการจัดการเรียน การสอนภายในโรงเรียนให้ไปสู่เป้าหมายร่วมกัน

3) ให้มีความสำคัญกับข้อมูลนักเรียน ผู้บริหารต้องดำเนินการให้มีการรวบรวมข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับเด็กนักเรียนและครูเป็นประจำ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน

4) การจัดการเรียนการสอนของครู นำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของเด็กในชั้นเรียน โดยถือหลักการปฏิบัติ ดังนี้ 1) ครูวางแผนการสอนเป็นกลุ่ม กำหนดแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละวิชา ให้การสนับสนุน ซึ่งกันและกัน โดยเน้นการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนเป็นสำคัญ 2) ให้ครูจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการบูรณาการในการเรียนการสอนในทุกวิชาได้โดยตลอดเวลา ให้เป็นการสอนที่เน้นการแก้ปัญหาและกระบวนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกัน

มากกว่าต่างคนต่างสอนตามวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ เด็กสามารถแสดงผลผลิตหรือความสามารถออกมาในรูปของโครงงานอย่างน้อย คนละ 1 โครงงานต่อภาคเรียน 3) ให้มีการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงโดยนำผลงานและพฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกระหว่างเรียนเป็นเครื่องมือ ในการตรวจวินิจฉัยผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ แล้วรวบรวมไว้ในรูปของแฟ้มพัฒนาผู้เรียน 4) กำหนด ให้มีการรายงานผลหรือจัดนิทรรศการแสดงผลการพัฒนาของผู้เรียนในแต่ละปี เสนอต่อผู้ปกครอง หรือสาธารณชน 5) ทำโรงเรียนเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยจัดบรรยากาศในโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนมากกว่าโรงเรียน จัดสถานที่ บุคคล ตลอดทั้งอุปกรณ์ และกิจกรรมภายในโรงเรียน เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กนักเรียนตลอดเวลา และไม่จำกัดสถานที่ ตารางยึดหยุ่นได้ตลอดเวลา

สรุปได้ว่า หลักการแนวคิดการบริหารโรงเรียนจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการ แนวทาง การบริหารจัดการให้ความสำคัญกับการพัฒนาความเป็นเลิศของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจ ใฝ่รู้และพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นระบบ โดยการจัดการศึกษามุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และมุ่งเน้นความเป็นเลิศทางการศึกษา เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีศักยภาพ มุ่งความเป็นเลิศทางการจัดการศึกษาเป็นสำคัญให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนกำหนดไว้

Hughes and Ubben (1994, p. 87) ได้ศึกษาโรงเรียนที่มีคุณภาพเป็นเลิศ พบว่า โรงเรียน ที่มีคุณภาพเป็นเลิศต้องมีการวัดผลของโรงเรียนอย่างกว้างขวางและได้รับการยอมรับนับถือ โดยความสำเร็จทางด้านวิชาการ มีบรรยากาศเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นทางบวก โดยเน้นสิ่งแวดล้อม เป็นระเบียบ และเน้นความสนใจการเรียนของนักเรียน เน้นด้านพัฒนาหลักสูตรอยู่ตลอดเวลา มีการสนับสนุนวิธีการสอนที่ดี มีความคาดหวังสูงและเป้าหมายการเรียนของนักเรียนอย่างชัดเจน ผู้ปกครองสนับสนุนและเอาใจใส่ดูแลการเรียนของนักเรียนดี

Seanor (2000) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน-สเตาท์ (Wisconsin - Stout) ในการชนะเลิศรางวัลของระบบ มัลคอม บัลดริจทางการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการบริหารที่เป็นเลิศ โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ เอกสาร พบว่า ภาวะผู้นำ ศึกษา นำมาใช้ คือ

1) การพัฒนาพันธกิจและวิสัยทัศน์ในแนวกว้างอย่างสุจริตใจ โดยสร้างความเข้าใจ และความเชื่อมั่นให้กับบุคลากรทุกคนในมหาวิทยาลัย

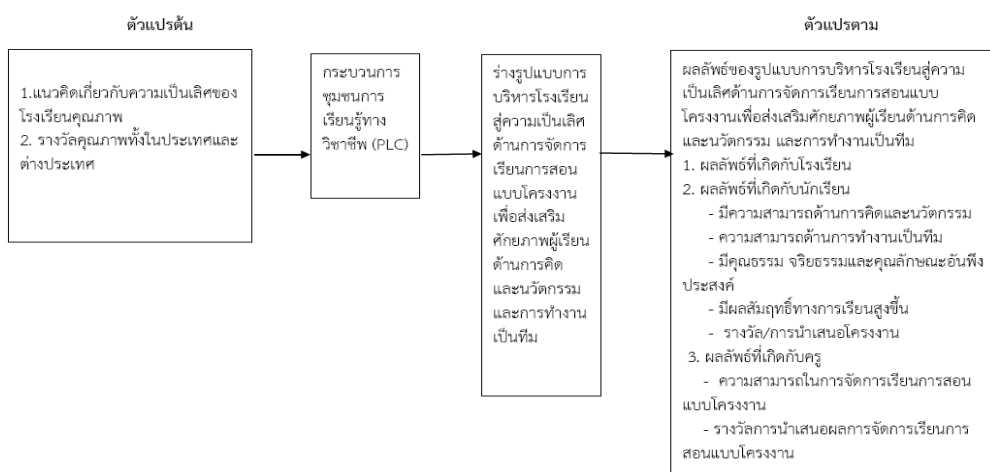
2) ในการพัฒนากระบวนการกระจายอำนาจในกระบวนการนำต่าง ๆ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการเข้ามาร่วมสร้างกลยุทธ์ในการบริหาร

3) ใช้ช่องทางของการสร้างแรงจูงใจและความกระตือรือร้นในการร่วมแรงร่วมใจ โดยกระจายอำนาจการนำให้กับหัวหน้าส่วนต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

4) ว่าจ้างหรือพัฒนาผู้เชี่ยวชาญส่วนต่าง ๆ มาร่วมพัฒนาความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัยตามภารกิจและวิสัยทัศน์

5) ว่าจ้างหรือพัฒนาผู้นำที่มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จมาร่วมพัฒนาภาวะผู้นำในองค์การ ทั้งรูปแบบผู้นำแบบแลกเปลี่ยนและผู้นำเปลี่ยนแปลง (Transformational and transactional) ให้เกิดในองค์การ

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. ระเบียบวิธีการวิจัย

ขั้นตอนศึกษา สํารวจข้อมูลเบื้องต้น เพื่อให้ได้กรอบรูปแบบการบริหารโรงเรียน สู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นสังเคราะห์และสํารวจข้อมูลเบื้องต้นของกรอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม มีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและสํารวจข้อมูลเบื้องต้นของกรอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม

วิธีการศึกษา ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และสังเคราะห์แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยของนักวิชาการและนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับความเป็นเลิศของโรงเรียนคุณภาพ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนากรอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ โดยผู้วิจัยได้เทียบเคียงการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศกับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ จากแนวคิดของนักวิชาการและการสังเคราะห์หลักการแนวคิดรางวัลคุณภาพของประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ

สํารวจข้อมูลโดยนำกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีมที่ในข้อที่ 1 ไปจัดทำเครื่องมือ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ปัจจัยสนับสนุน/ อุปสรรคต่อความสำเร็จของโรงเรียนที่เป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการ

สอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม ต่อจากนั้นนำเครื่องมือไปใช้สอบถามและสัมภาษณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารโรงเรียน และด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ

แหล่งข้อมูล คือเอกสาร ตำรา บทความ และสังเคราะห์แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยของนักวิชาการและนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในขั้นการสำรวจข้อมูลแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยใช้โดยแบบสอบถามเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 28 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้

1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นบุคคลภายนอกทั้งหมด จำนวน 7 คน

2) ครูผู้สอนที่เป็นข้าราชการที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 คน

3) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห่วงละ 1 คน จำนวน 6

คน

4) คณะกรรมการสถานักเรียน จำนวน 7 คน ได้จากตำแหน่งประธานสถานักเรียน 1 คน และ

คณะกรรมการที่เป็นตัวแทนแต่ละห้องในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 คน

5) ตัวแทนชุมชน จำนวน 2 คน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในขั้นสำรวจข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ได้แก่ เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

(รายชื่อในภาคผนวก) ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง พิจารณาคัดเลือกจากผู้ที่มีคุณสมบัติและมีความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนรู้แบบโครงการและด้านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1) ผู้บริหารการศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 1 คน

2) ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีวิทยฐานะ

เชี่ยวชาญในโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 2 คน

3) นักวิชาการ หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก มีความเชี่ยวชาญด้าน

การจัดการเรียนการสอนโครงการและด้านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จำนวน 1 คน

4) ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีวิทยฐานะ

เชี่ยวชาญในที่จัดการเรียนการสอนแบบโครงการ จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม และแบบสัมภาษณ์ปัจจัยสนับสนุน/อุปสรรคต่อความสำเร็จของโรงเรียนที่เป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อ

ส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม ซึ่งเครื่องมือจะเป็นแบบสอบถามการบริหาร สู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อประเมินคุณภาพเบื้องต้นของรูปแบบ แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม มีขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

จัดทำร่างแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม ซึ่งปรับปรุงมาจากแบบประเมินของพระจันทร์ หมั่นบำรุง (2551) โดยแบบสอบถามเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญว่ารูปแบบมี ความเป็นไปได้ และความเหมาะสมสอดคล้องโดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนความคิดเห็น

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) ผู้วิจัยให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอสัมภาษณ์
- 2) ผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมด้วยหนังสือขอความอนุเคราะห์ เพื่อขอความร่วมมือให้การสัมภาษณ์ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนัดหมายวันสัมภาษณ์ ตามวัน เวลา และสถานที่ตามให้ผู้สัมภาษณ์สะดวก
- 3) ผู้วิจัยแจกแบบแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเองเพื่อขอความร่วมมือให้ตอบคำถามในแบบสอบถาม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนที่นำผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม ซึ่งร่างรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจะกำหนดปัจจัยนำเข้าว่าต้องมีอะไรบ้าง (Input) กระบวนการที่ใช้ในการทำงานใช้กระบวนการอะไร (Process) แล้วจะเกิดผลลัพธ์อย่างไร (Result) เมื่อได้ร่างรูปแบบแล้วนำร่างรูปแบบไปให้

ผู้เชี่ยวชาญประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของร่างรูปแบบ ความเป็นไปได้ และความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

1) เพื่อร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม

2) เพื่อตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม

วิธีการศึกษา

1) วิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1

2) ร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม

3) ตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบโดยใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินคุณภาพเบื้องต้นของร่างรูปแบบ ความเป็นไปได้ และความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (รายชื่อในภาคผนวก) ซึ่งพิจารณาคัดเลือกจากผู้ที่มีคุณสมบัติและมีความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนรู้แบบโครงการและด้านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้ 1) ผู้บริหารการศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 1 คน 2) ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญในโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 2 คน 3) นักวิชาการ หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนโครงการ จำนวน 1 คน 4) ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญในจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ จำนวน 2 คน

ปรับปรุงร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อประเมินคุณภาพเบื้องต้นของร่างรูปแบบ แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม มีขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

7. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ ดังนี้ คือ 1) ศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของกรอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม 2) สร้างและตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริม

ศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม 4) รับรองรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม

1) ผลการศึกษา สํารวจข้อมูลเบื้องต้น เพื่อให้ได้กรอบรูปแบบการบริหารโรงเรียน สู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม จากการสังเคราะห์ หลักการ แนวคิด ในด้านความเป็นเลิศของโรงเรียนคุณภาพและรางวัลคุณภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะได้กรอบรูปแบบ 6 ด้านด้วยกันคือ 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ 3) อาคาร สถานที่ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน 4) โรงเรียนและชุมชนร่วมมือกันจัดการศึกษา 5) ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ 6) โรงเรียนมีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับ เมื่อได้กรอบรูปแบบทั้ง 6 ด้านแล้วนำมาจัดทำเครื่องมือเพื่อนำไปใช้ในการสํารวจข้อมูล คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ปัจจัยสนับสนุน/อุปสรรคต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อโรงเรียนที่เป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน โดยนำแบบสอบถามไปใช้กับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 28 คน และแบบสัมภาษณ์ ไปใช้กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน จากการสํารวจข้อมูล และผลการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลที่ประเด็นสำคัญที่มีความจําเป็นต่อความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน ประกอบด้วย 1) ด้านการมีเครือข่ายต่างๆ คอยให้การช่วยเหลือโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนโครงงานทุกๆ ด้าน 2) ด้านบุคลากรในโรงเรียน คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน 3) ด้านงบประมาณ ใช้ในการบริหารจัดการในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ การจัดอบรม การศึกษาดูงาน การส่งครูและนักเรียนไปแข่งขันหรือนําเสนอโครงงาน 4) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนโครงงาน เช่น อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ ระบบคอมพิวเตอร์ เป็นต้น 5) ด้านวิธีการดำเนินการเป็นเทคนิคที่ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนต้องนำมาใช้ในหลายๆกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานประสบความสำเร็จ 6) การใช้กระบวนการชุมชนวิชาชีพ (PLC) ในขั้นตอนการทดลองใช้รูปแบบ

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับ

บทความนี้เป็นการนําเสนอถึงแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสําคัญ นั้น ผู้สอนจะต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียน เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีความถนัดและวิธีการเรียนรู้ไม่เหมือนกัน ดังนั้น จะต้องใช้กระบวนการที่เสริมสร้างพลังความสามารถที่มีอยู่ในตัวของผู้เรียนให้เจริญเติบโตเต็มศักยภาพให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็นพึ่งตนเองได้และรู้จักวิธีการแก้ปัญหาจะ

เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีพลัง เพื่อเป้าหมายของการจัดการศึกษาให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุขที่สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ได้ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นั้น อยู่ที่การพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณภาพ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ครูมีบทบาทเป็นผู้ดูแล คอยแนะนำให้คำปรึกษา ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่ม ปรับปรุงการทำงาน ตลอดจนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้ ซึ่งการนำแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมให้ครู มีความรู้ ความเข้าใจในการใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะต้องประกอบไปด้วยวิธีการพัฒนาและกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ การสนับสนุนและการเป็นผู้นำ ทีมเรียนรู้และการจัดการความรู้ร่วมกัน มีการวางแผนการลงมือปฏิบัติ การสังเกตผลการปฏิบัติ และการสะท้อนกลับมาปฏิบัติ แสดงตามภาพดังนี้

บทความนี้ได้ข้อค้นพบว่าการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนได้นั้น ปัจจัยที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่จะขาดมิได้ก็คือ จะต้องมีการ “ชุมชนแห่งวิชาชีพ” เกิดขึ้นในโรงเรียนนั้น เพื่อให้เป็นสถานที่สำหรับการปฏิสัมพันธ์ของมวลสมาชิกผู้ประกอบวิชาชีพครูของโรงเรียน เกี่ยวกับเรื่องการให้ความดูแลและพูดถึงการปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียน ตลอดจนงานทางวิชาการของโรงเรียน และเนื่องจากครูส่วนใหญ่ในแทบทุกประเทศมักเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยวในการปฏิบัติงานสอนของตน ดังนั้น การมี “ชุมชนแห่งวิชาชีพ” เกิดขึ้นในโรงเรียนจึงช่วยคลี่คลายปัญหาดังกล่าว เพราะทำให้ครูมีโอกาสพูดคุยกับบุคคลผู้มีส่วนได้เสียกับงานของครู (เช่น ผู้ปกครอง สมาชิกอื่นๆ ของชุมชน เป็นต้น) แต่แน่นอนว่าเหตุการณ์ทางอนนี้จะ

เกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อต้องมีการเปลี่ยนด้านโครงสร้างของโรงเรียนตลอดจนจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของโรงเรียนอีกด้วย โดยกิจกรรมของชุมชนแห่งวิชาชีพในโรงเรียนและการสร้างปทัสถานและค่านิยมร่วม แล้วจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน ค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม ทีมเรียนรู้และการจัดการความรู้ร่วมกันพัฒนางานได้ดียิ่งขึ้น

8. ข้อเสนอแนะ

1) ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปทำการศึกษาวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อค้นหาแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน ที่มีประสิทธิภาพ มากขึ้น และมีความเหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน ทั้งนี้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานในโรงเรียน ซึ่งการนำเอาแบบการบริหารโรงเรียน สู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม มาทดลองใช้ครั้งนี้สามารถขับเคลื่อนไปได้ ตามเป้าหมาย และตัวชี้วัดที่กำหนด

2) ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปทำการศึกษาวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบอื่น เช่น STEM STEAM Coding เป็นต้น

3. ควรมีการวิจัยการพัฒนาแบบการบริหารโรงเรียน สู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนด้านการคิดและนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีมเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนในด้านอื่นๆ เช่น การสื่อสาร ด้านเทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยเป็นต้น

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). แนวทางการบริหารและการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ

โรงเรียนคุณภาพ. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค

กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). คู่มือการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับ

ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา, กรุงเทพฯ : เอกสารประกอบการประเมินโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน

กรมสามัญศึกษา. (2544). ยอดคนยอดผู้นำ โกวิท วรพิพัฒน์, กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว

กรมวิชาการ. (2549). คู่มือการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับประถมศึกษา

และมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว

จรรยา เจริญรัตน์. (2555). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และทักษะกระบวนการ

ทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยวิธีสอนแบบ

โครงงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชาติรี เกิดธรรม. (2547). เทคนิคการสอนแบบโครงงาน. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.

- โชติช่วง พันธ์เวส. (2551). **แม่แบบการจัดการศึกษาเชิงคุณภาพ SIPPO MODEL**. กรุงเทพฯ :ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- Bounds, G. (1994). Beyond total quality management: Toward to emerging Pardiam. New York:McGraw-Hill Book.
- Deming, P. (2008). National quality award Deming Prize in Japan. Retrieved from<http://www.deming.org>
- Dhillon, B. S. (1991). Robot reliability and safety (with 35 Illustrations). York: Springer Verlag.
- European Quality Award: EQA. (2008). European Quality Award. Retrieved from<http://european.quality.com.uk/faq>

